Časopis Gréckokatolíckej cirkvi

SLOVO

9
2. 5. 1999
Ročník XXXI
Cena 7,-Sk

Mons. Ján Hirka
BOH JE LÁSKA
str. 4

o. Mgr. František Dancák
ROZHOVOR
str.6-7

Profil skupiny
ANASTASIS
str. 9

Stretnutie gréckokatolíckej mládeže
BYSTRÁ '99
str. 16

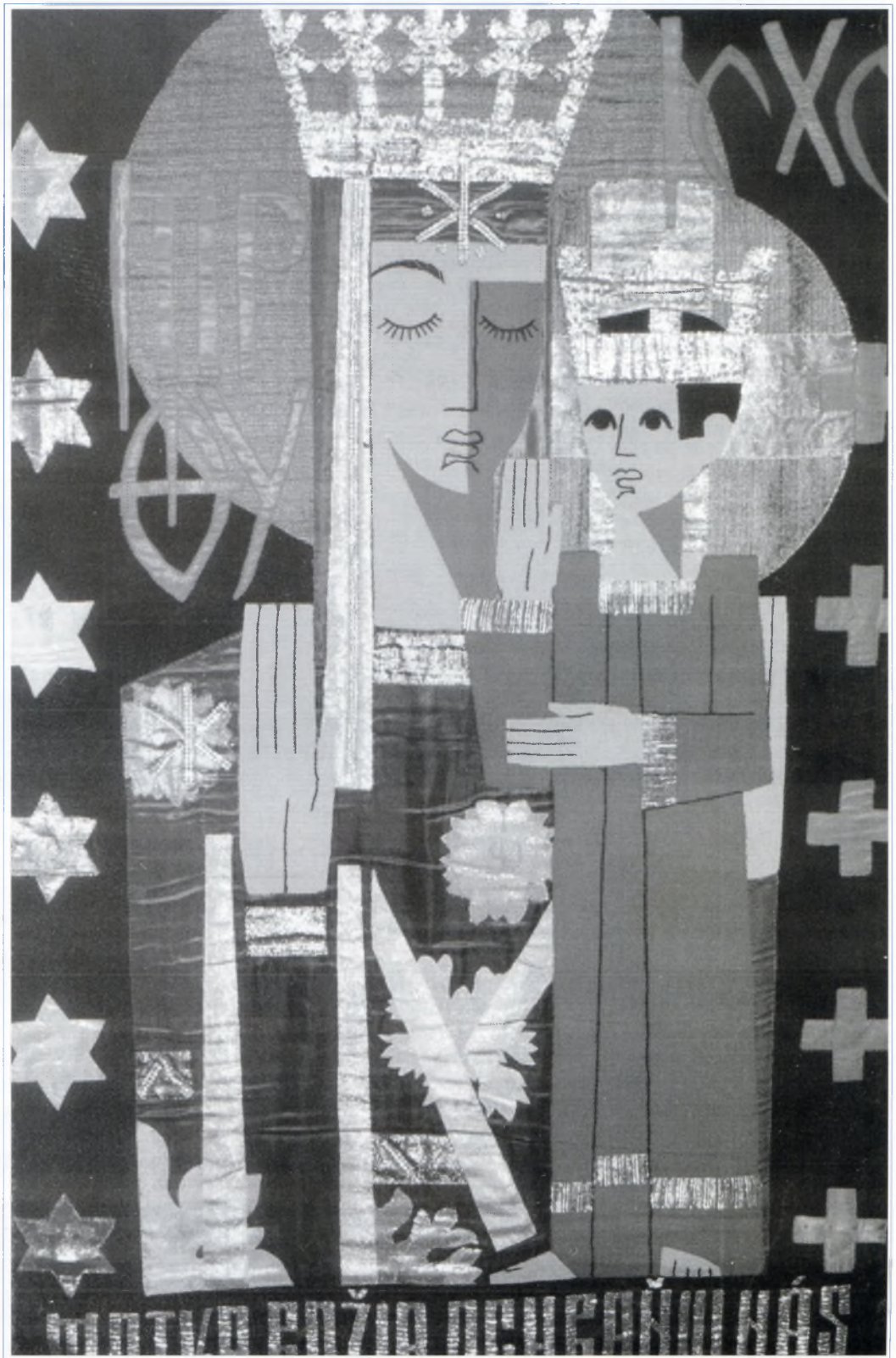

Akad. maliar Mikuláš KLIMČÁK: PRESVÄTÁ BOHORODIČKA, 1972

Nový život

Túžobné očakávanie Pánovho druhého príchodu a viera, že osud tejto zeme je v rukách milujúceho Boha, určovali u prvých kresťanov charakter ich nového života podľa Evanjelia.

Dnešní ľudia, ktorí ďaleko odišli od Kristovho učenia, odsudzujú Cirkev za to, že je v nej veľa nedokonalých a hriešnych ľudí. Ale Cirkev existuje predovšetkým pre hriešnikov. Ona má nebeský pôvod, večnú podstatu, no účinkuje v zemskom priestore a čase. Je poslaná pomôcť tomuto svetu, má ho nasmerovať na večný život a povznášať k nebu.

Je pravdou, že nie je ľahké uskutočňovať Ježišove prikázania. Ale nie je pravdou, že sa preto netreba usilovať o dokonalosť, že následky dedičného hriechu sú neprekonateľné, že dedičný hriech nedovoľuje plnú realizáciu kresťanstva.

V každom momente svojho života sme povinní túžiť po dokonalosti, a to po takej, ktorá je podobná dokonalosti nášho nebeského Otca. Keď budeme hľadať kráľovstvo Božie, všetko iné a potrebné nám bude pridané. Celý kresťanský život sa má nachádzať pod týmto prísľubom.

Kresťan je povinný uskutočňovať Božiu pravdu nezávisle od toho, či sa ona úplne realizuje v plnosti života. A je povinný ju uskutočňovať, aj keď je osamotený a pritom nebude odsudzovať svojich blížnych.

Kresťanstvo vstúpilo do novej epochy, v ktorej nebude už možné pristupovať k viere povrchne, len na základe rituálnej zbožnosti, ale kresťania budú musieť zodpovedne uskutočňovať svoju vieru v celej plnosti života. Budú dokumentovať svoju vernosť ku Kristovi aj tým, že proti zlosti sveta nadstavia lásku.

Celé dejiny sa budú odvíjať v rukách Otcových, až dokiaľ sa nedočkáme Kristovho druhého príchodu. Odchádzajúci Spasiteľ nám sľúbil, že bude s nami a dá nám silu, aby sme mohli až do konca všetkým pokoleniam zvestovať jeho Posolstvo o novom živote.

M. STANISLAV

Gréckokatolícky chrám sv. Paraskievy, Svidník
autor návrhu: Ing. arch. Peter Marcinko

Ak sa podarí zrealizovať výstavbu nového chrámu vo Svidníku, dá sa predpokladať, že to bude jeden z najkrajších východných katolíckych chrámov na našom území. Tento predpoklad vychádza predovšetkým z toho, že starý barokový chrám pamiatkovo chránený z roku 1800, je pojatý do novostavby. Takto vznikne symbióza novej a starej architektúry. Kiežby sa toto dielo podarilo čím skôr zrealizovať.

Úmysly apoštolátu modlitby na mesiac máj

- Aby mladí ľudia, plní tvorivosti a elánu, stávali sa poslami a svedkami Ježišovho slova, ktoré je zdrojom nádeje, radosti a pokoja.

- Aby kresťanskí rodičia podľa príkladu a s pomocou Panny Márie vychovávali svoje deti v hlbokej viere a ochote zapojiť sa do apoštolskej a misijnej práce.

Perly východných otcov

Sv. Bazil Veľký O ĽUĎOCH ČISTÉHO SRDCA
Kto je čistého srdca? (Mt 5, 8)

- Ten, kto nie si je vedomý žiadneho ľahkováženia ani zanedbávania Božieho zákona.

Sv. Bazil Veľký O OVOCÍ OPRAVDIVÉHO POKÁNIA
Aké je ovocie opravdivého pokánia? (Lk 3, 8)

- Skutky spravodlivosti, ktoré sa protivia hriechu. Ten, čo robí pokánie, má prinášať také ovocie, ako je napísané: "... budete prinášať ovocie všetkých dobrých skutkov a rásť v poznaní Boha" (Kol 1, 10).

Pripravili BAZILIÁNI

Myšlienky veľkých

A vzdávam Bohu vďaku, že mi doprial šťastie. Nikdy nelíham, aby som si nepomyslel, že na druhý deň tu azda nebudem... a predsa nikto z tých, čo ma poznajú, nemôže povedať, že by som bol smutný. Za túto blaženosť vzdávam Bohu vďaku a prajem ju aj svojmu blížnemu...

Wolfgang Amadeus MOZART

V roku 1999

Bohoslužby v Rozhanovciach

Už v tomto mesiaci má sa započať so slúžením gréckokatolíckych bohoslužieb v obci Rozhanovce.

Kalendár gospelových podujatí

9. - 10. 4. Aleluja **Sabinov**
30.4.- 1.5. Lumen **Trnava**
28.5. Samorasty **Svidník**
20. - 27.6. Zvelebujte Pána **Partizánske**
25. - 26.6. Canto **Košice**
19.6. Oslavujem ťa, Pane **Doľany**
17. - 18.7. Spievajme Márii **Trstená**
13. - 15.8. Verím, Pane **Námestovo**
15. - 28.8. Šanca pre lásku **12 miest Slovenska**
21.8. Šťastný deň **Banská Štiavnica**
5.9. Festival duchovnej hudby **Smolenice**
2.10. Gospelový jam Košice
16. - 17.10. Fest '99 **Prešov**
23. - 31.10. Harmonia Sacra Danubiana **Komárno**
13. - 20.11. Mladí mladým **Veľká Lehôtka**
20.11. Spievajme Pánovi **Ružomberok**
26.12. Folkové Vianoce **Košice**
27.12. Vianočný koncert **Trenčín**

Najbližšie číslo SLOVA vyjde 16. mája 1999

Jozef HAVRAN

Klopanie

Rieka, ktorá nepramení,
rieka bez konca.

Vstupuješ do nej,
a nepochybuješ
o liečivom účinku vody.

Tá rieka je Milosť a Láska.
Zo srdca tvojho Pana plynie.

Milosť a Láska
kľúče do zatvorených dverí.

Nešťastné uši,
ktoré nepočujú tvoje klopanie.

Tma

Ja ticho vravím:
Buď vôľa tvoja, Pane.
Kamene hriechu
ma privalili do tmy.
Všetko je v Božom
pláne.

Tvoja láska
je nekonečná.

Ó, Milosrdný,
zmiluj sa!

Ty, ktorý si utíšil more,
rozotni tmu:
zbav strachu
svoje neposlušné dieťa.

BOH JE LÁSKA

Nič na svete tak nepoteší človeka, ako uistenie, že je milovaný. Čím väčší je ten, kto ho o tom ubezpečuje, tým viac stúpa pocit šťastia. Teda vrchol šťastia by sa mal dosiahnuť, keď toto uistenie má človek od Boha.

Celá biblia, teda už i Starý zákon, je plná svedectva o láske Boha k človeku. Stačí zo všetkých dôkazov Božej lásky spomenúť výrok, ktorý Boh vložil do úst proroka Izaiáša: "Či zabudne žena na svoje nemluvňa a nemá zľutovania nad plodom svojho lona? I keby ona zabudla, ja nezabudnem na teba. Hľa, do dlaní som si ťa vryl..." (Iz 49, 15-16a).

Iste každý z nás pozná, čo je to materinská láska. Každé dieťa hľadá útočište a ochranu u svojej matky. Matka, dodajme, dobrá matka, je naozaj pre dieťa tým najlepším útočišťom. Na takúto matku sa vzťahuje Izaiášov výrok o Božej láske, kde sa zdôrazňuje: I keby bolo možné, že by matka svoje dieťa opustila, Boh to neurobí, lebo jeho láska má ešte hlbšie korene.

Toto je argument Starého zákona. V Novom zákone čítame: "Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto v neho verí, nezahynul, ale mal život večný" (Jn 3, 16). Boh vydal svojho Syna napospas ľudskej bezmocnosti, biede, chudobe, nenávisti, nevraživosti, dokonca ukrutnému mučeniu i hanebnej smrti na dreve kríža.

Tento dôkaz je taký presvedčivý, že človek o Božej láske by už nemal pochybovať. Ukrižovaný Kristus neodolateľne tiahne do náručia svojej lásky všetkých: "A ja, až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe" (Jn 12, 32). Treba dodať, že odvtedy, čo Boh prišiel na túto zem, už nikdy viac ju neopustil. Ostáva naďalej medzi ľuďmi - až do konca sveta. Človek Boha prijíma v slove, vo sviatosti, v príkaze lásky k blížnemu a vytvára s ním spoločenstvo, presahujúce všetko ľudské poznanie a cítenie.

Spasiteľ prišiel na svet, aby ostal medzi nami. On je obrazom neviditeľného Boha: "A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami" (Jn 1, 14). Boh sa stal človekom, aby človek sa stal dobrým a bol spasený. Najdôležitejšie na tejto Božej láske je, že človek nemôže dať Bohu "výpoveď". Môže nežiť podľa Božích prikázaní, ale tým dosiahne iba zničenie Bo-žieho obrazu v sebe - stane sa sudcom nad sebou samým.

Keď chceme spoznať Boha, snažme sa, aby sme šírili okolo seba lásku: "Boha nikto nikdy nevidel - ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá" (1 Jn 4, 12). K Božej pravde vedie iba cesta lásky. Príkladov je toľko, koľko je skutočných obrátení.

Istý mohamedán sa prizeral, ako rehoľná sestrička umývala malomocného, ktorý bol samá rana. Po dlhšej chvíli mohamedán povedal: "Už dávno som uveril, že Ježiš Kristus je prorokom. Ale teraz som uveril, že Ježiš Kristus je Bohom, lebo len Boh je schopný túto sestričku naplniť takou láskou, že s veľkou jemnosťou a dobrotou sa venuje tomuto malomocnému."

To je zároveň výzva pre nás: "Nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou" (1 Jn 3, 20). Láska k blížnemu je cestou k Bohu, lebo Boh je láska.

Mons. Dr.h.c. Ján HIRKA
prešovský diecézny biskup

Duchovná obnova

"Veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný" (Lk 1, 49). "Dostali sme Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme "Abba Otče"! (Rim 8, 15).

1. Matka milosrdenstva *(Dives in misericordia - Di M-9) Matka krásnej lásky (List Svätého Otca rodinám, 20)*

2. "Urobte všetko, čo vám povie" *(Jn 2, 5) - podľa príkladu Panny Márie a s jej pomocou oslavovať nebeského Otca uskutočňovaním všetkého, čo od nás žiada Kristus svojím slovom, usmerneniami Cirkvi, našimi povinnosťami a podnetmi Ducha Svätého.*

Viera, či svedectvo apoštola Jána

Dvadsiata kapitola, 1-8 verš, Jánovho evanjelia znie:

"Ráno prvého dňa v týždni... prišla Mária Magdaléna k hrobu a videla, že kameň je od hrobu odvalený...prišla k Šimonovi Petrovi a k inému učeníkovi...a povedala im: - Odniesli Pána z hrobu a nevieme, kde ho položili. - ...Bežali obaja, ale ten druhý učeník... prišiel k hrobu prvý. Nahol sa a videl tam položené plachty (v iných prekladoch: videl plachty ležať). Potom prišiel aj Šimon Peter... a videl tam položené plachty aj šatku, ktorú mal Ježiš na hlave... osobitne zvinutá na inom mieste. Vtedy vošiel aj druhý učeník... videl a uveril."

Činiteľom tejto udalosti - ako druhý učeník - je sám apoštol Ján, hoci píše o sebe v tretej osobe. Videl plachty ležať a uveril. Keď človek nevidí mŕtveho, iba jeho plachty, urobí si logický záver, ako Mária Magdaléna, že ho niekto odniesol a nie, že vstal z mŕtvych ako Ján, že uveril. Také počínanie apoštola Jána by bolo vodou na mlyn odporcom Kristovho zmŕtvychvstania. Brali by ho ako ľahkoverného a nie hodného chvály, ako sa to miestami uvádza. Bolo by to ako na súde, pri ktorom by svedok povedal o niekom: - Pri čine síce som ho nevidel, ale ja verím, že je nevinný. Takého svedka by nebrali vážne. My od apoštolov nežiadame vieru v Kristovo zmŕtvychvstanie, ale svedectvo. Prečo teda apoštol Ján uveril, veď sám poznamenáva o apoštoloch a teda aj o sebe: "Ešte totiž nechápali Písmo, že má vstať z mŕtvych" (Jn 20, 9).

Na vysvetlenie beriem si na pomoc českého profesora súdneho lekárstva Hynka, člena medzinárodnej komisie pre výskum turínskeho plátna - syndonu, okolo ktorého je už celá veda - syndonológia. Vo svojej práci: Muž bolesti

MÁRIA - ĽUBEZNÝ KVET

Nežné, ľubozvučné, každodenné, prosté ženské meno. Známe a rozšírené na všetkých kontinentoch. Skoro dve tisícročia vyslovované kresťanmi s úctou a láskou, s vierou a nádejou. Ktorá žena a kedy ho nosila prvá? História pozná veľa Márií. Nad všetkými však vysoko vyniká jedna - Mária z Nazareta, matka Ježiša Krista.

Mária je meno ženy, ktorú podľa svedectva evanjelií vybral Boh, aby sa stala matkou Božieho Syna - sprostredkovateľka medzi Bohom a ľuďmi. Úcta k nej a dôvera v jej pomoc sa prenášala z generácií na generácie a šírila sa do formujúcich sa kresťanských štátov. Spoločenský a osobný život kresťanov sprevádzala po celý čas - od kolísky po hrob.

Najdôležitejšie informácie o živote Márie z Nazareta zaznamenali evanjelisti sv. Matúš a Lukáš. Prvou knihou Nového zákona je Evanjelium podľa Matúša. Rozvádza rodokmeň Ježiša Krista, jeho narodenie, mladosť, účinkovanie a smrť. Evanjelista Matúš prvý uvádza meno Ježišovej Matky: "S narodením Ježiša Krista to bolo takto: Jeho matka Mária bola zasnúbená s Jozefom. Ale skôr, ako by boli začali spolu bývať, ukázalo sa, že počala z Ducha Svätého" (Mt 1,18).

Evanjelium podľa Lukáša podrobne zaznamenalo udalosti zo života Panny Márie, najmä zvestovanie Panne Márie, návštevu Panny Márie Alžbety a narodenie Ježiša Krista (Lk 1,26-56; 2,1-20).

Podľa svedectva evanjelia Panna Mária mocou Ducha Svätého počala a porodila Ježiša Krista. Preto si ju Cirkev od počiatku ctila ako Matku Božiu. Pre fyzický a duchovný kontakt s Ježišom - Božím Synom - bola obdarená výsadami a čnosťami, ktorými prevýšila všetkých ostatných ľudí.

Prevýšila ich nepoškvrneným počatím (nedotknuteľnosťou dedičným hriechom od okamihu jej počatia v lone Anny), odolnosťou proti každému hriechu, plnosťou Božej milosti, večným panenstvom, (v ktorého zmysle bola pannou pred počatím, po ňom, počas pôrodu i po pôrode), úlohou sprostredkovateľky milostí pri vykúpení ľudstva, nanebovzatím (- bola vzatá do neba s telom a dušou), nebeskou slávou, ktorá prevyšuje anjelov a svätých, nárokom na väčšiu úctu, než patrí všetkým anjelom a svätým. Toto sú články viery, ktoré prerokovali a potvrdili jednotlivé cirkevné snemy a pápeži v priebehu dvoch tisícročí a výrazne prispievali k prehlbovaniu mariánskeho kultu po celom svete.

Meno Mária je po celé stáročia uctievané, milované a vzývané kresťanmi na celom svete. Azda každá Mária, ktorá ho nosila, si uvedomila význam tohto mena, alebo ju aspoň tušila. Slovenský národ sa v ťažkých dejinných chvíľach s dôverou a nádejou obracal k Panne Márii. Svedčí o tom aj veľké množstvo osloveni: Bohorodička, Matka Božia, Patrónka naša, Pani naša, Matka naša, Matička Sedembolestná, Patrónka Slovenska, Prečistá a či ľudové Panenka Mária.

Európska civilizácia posledných dvoch tisícročí je nerozlučne spojená s kresťanstvom, s jeho filozofiou, históriou i biblickými postavami, medzi ktorými má nezastupiteľné miesto Mária - Matka Božia.

Z nánosu legiend, zlata a šperkov, ktorými zbožní veriaci ozdobili svoju patrónku, by mal každý kresťan, a najmä každá Mária, objaviť duchovnú krásu historickej osobnosti načrtnutej v evanjeliách. Tú podstatu, ktorou sa naplnili jej prorocké slová: "Blahoslaviť ma budú všetky pokolenia..."

A k tomu by malo prispieť i toto skromné uvažovanie o najobľúbenejšom mene - Mária.

Mgr. Silvia HORŇÁKOVÁ

Martin KOCAN

Nauč ma...

Nauč ma vítať nový deň
a spolu s úsvitom nájsť modlitbu preň.
Aby som v práci pokoj nahrádzal.
Nech nepodľahnem mamonám
a život nechápal ako hlavolam.
Nech ma na kolená nezrazí
jas hriešnych peňazí.
Aby mi život v rodine
bol svätý v každej hodine.
Nauč ma strániť sa hriechu
a môj život zbav strachu.
Aby som večer, keď pôjdem spať,
mohol v srdci tvojho syna mať.

Mojžiš – verný pastier

Mojžiš musel ujsť do kraja Madiánu. Vzal si za ženu Seforu, dcéru madiánskeho kňaza Jetra, lebo bola najskromnejšia zo všetkých jeho dcér. Keď ju Mojžiš uvidel, akoby mu pripomenula Sáru, ktorá bola slúžkou, i Rebeku a Ráchel, ktoré boli pastierkami. Preto chcel, aby sa stala jeho ženou.

Mojžiš bol dobrým a verným pastierom. Pásol stáda svojho tesťa Jetra a staral sa o ne s láskou. Najprv pásol najmladšie, aby mohli spásť sviežu trávu, potom staršie, ktoré spásli i staršiu trávu a nakoniec najsilnejšie, ktorým stačila aj tá tvrdá. Vtedy Boh povedal: "Ten vie, ako sa majú pásť ovce, dáva každej primeraný pokrm, dokáže pásť môj ľud, bude ku každému spravodlivý."

Istého dňa sa stratilo z jeho stáda kozliatko. Mojžiš šiel za ním až na pokraj strmého brehu, kde ho našiel, ako pije vodu pri prameni: "Ach ty biedne kozľa, odbehlo si, aby si sa napilo!" Vzal ho na ramená a priniesol ho späť do stáda. Vtedy Boh povedal: "Pretože sa zľutoval nad biednym kozliatkom, vzal ho na ramená, aby niesol jeho trápenie, bude mať zľutovanie aj nad mojím biednym ľudom - a nesúc ho v srdci, ponesie aj jeho hriechy.

Lebo ak Boh chce zveriť kráľom a prorokom národy, zverí im najprv stáda zvierat, aby ich vyskúšal.

Upravila
Debora GRINAVSKÁ

Machabejské schody

V záhrade pri Chráme sv. Petra v Jeruzaleme sú veľmi staré kamenné schody. Meno pochádza z dôb ich stavby. Boli urobené k spojeniu Dávidovho mesta a údolí potoka Cedron s horou Sion. Schody boli určite používané v čase, keď sa udiali príbehy podané v evanjeliách. Ježiš po nich pravdepodobne stúpal večer na Veľký štvrtok, keď sa šiel modliť do Getsemanskej záhrady.

Rybník Siloe

Táto nádrž je jedným z najdôležitejších vodných diel starovekého Jeruzalema. Je prisudzovaná kráľovi Ezechiášovi, ktorý ju dokončil koncom ôsmeho storočia pred n.l. tak, že tunelom odklonil vodu z prameňa Gichon. Miesto je známe z evanjelia, z príbehu o uzdravení slepého. Odpovedal: "Človek, ktorý sa volá Ježiš, urobil blato, potrel mi oči a povedal mi: „Choď k Siloe a umy sa!" Šiel som teda, umyl som sa a - vidím" (Jn 9, 11).

Viera, či svedectvo apoštola Jána

popisuje aj ošetrovanie tela zomrelého v Kristových časoch na Blízkom východe vrátane Palestíny. Mŕtveho neobliekali, ale ho zabalili do plachty a telo v nej tesne ovinuli inou plachtou, skôr ovínadlom, od nôh až po hlavu, ako je to vidieť aj na egyptských múmiách. Podobne sa to robí na chirurgii, najmä pri zlomeninách. Takto bolo ošetrované aj mŕtve telo Lazárovo. A pri jeho vzkriesení na slová Kristove: "Lazár, poď von!" - stali sa vlastne dva zázraky. Jedným bolo oživenie už nahnivajúcej mŕtvoly a druhým bolo to, že takto tesne omotaný, počnúc obidvoma nohami spolu až po hlavu, sa objavil vo východe z hrobu. Tento druhý zázrak ukončil sám Spasiteľ príkazom: "Porozväzujte ho a nechajte ho odísť!" Tak isto tesne omotali aj mŕtve telo Spasiteľa. Keby to nebolo tak, nemali by sme na turínskom plátne presné odtlačky jeho tela. A keď apoštol Ján našiel v hrobe ovínadlá, hoci ich zahŕňa pod názov spolu s plachtami, že sú neporušené a so zachovaným tvarom tela, pochopil, že telo nikto nemohol z nich vybrať bez ich porušenia, ale Kristus pri svojom zmŕtvychvstaní z nich unikol, akoby sa vytavil. Teda nebol ľahkoverným, ale stal sa z apoštolov prvým svedkom Kristovho zmŕtvychvstania. Spasiteľ tak isto prenikol aj zapečateným hrobom aj zatvorenými dverami, keď sa zjavil zhromaždeným apoštolom. Keď si mysleli, že je to duch, vyzval ich: "Pozrite na moje ruky a nohy. Dotknite sa ma, veď duch nemá mäso a kosti a vidíte, že ja mám!" (Porov. Lk 24, 3-9).

Tu máme ďalšiu vlastnosť Kristovej božskej všemohúcnosti. Hoci má telo hmatateľné a teda pevného skupenstva, nepozná prekážky prechádzať ani cez pevné telesá, čo je v prírode a teda ľudsky nepochopiteľné.

o. MUDr. Ján VASIĽ

PODNETY

Miesto pre všetkých

Starý kontinent opäť trápi vojna. Neľudské vyčínanie: etnické čistky - letecké útoky - vyhasnuté ľudské životy - státisíce bez domova, utrpenie, plač a zem z popola, to je dôsledok hriechu, to je dôsledok pýchy a egoizmu.

Koľkých ľudských tragédií sme denne svedkami. A to nielen cez masmédiá. S bolesťou ako dôsledku ľudského hriechu sa stretávame vo vlastných rodinách, na pracoviskách, náhodne v obchode pri nákupe, alebo v električke cestou domov.

Bol som nedávno fotografovať scenériu Božej prírody. Zvlášť teraz, keď sa prebúdza príroda, možno vidieť nádheru diela Božieho Stvoriteľa. Podbeľ nevyháňa púpavu na stráni a sýkorka na strome sa neškriepi o hniezdo s lastovičkou. Každý má svoje miesto - svoj domov. Na zemi je dosť miesta pre všetkých. Vedia to pochopiť rastliny aj vtáci, nevedia však ľudia, alebo skôr nechcú pochopiť.

Vojna nie je len v Juhoslávii, v štátoch Strednej Ameriky, Afrike, je veľmi často za prahom našich príbytkov...

Ako pomôcť, ako zlepšiť vzťahy?

Modlitbou, ale aj konkrétnym skutkom. Pre Juhosláviu Slovenská katolícka Charita zbiera finančnú pomoc - pomôžme aj my.

A v tej svojej rodine skúsme znovu prehodnotiť svoj podiel viny napr. pri poslednej hádke. Priznajme si svoje chyby. Stojí to zato. Bude to náš ďalší malý krôčik vzájomnému porozumeniu.

A. MESÁROŠ

SKÚSENOSTI A POSTREHY V ROZMERE

Predstavovať zvlášť o. Mgr. Františka Dancáka čitateľom časopisu Slovo netreba. Je autorom asi 300 príspevkov a zároveň predsedom redakčnej rady. V našom neformálnom rozhovore sa chceme pokúsiť odhaliť čosi zaujímavé z aktivít a života tohto gréckokatolíckeho kňaza, v súčasnosti správcu farnosti Kružlov

■ ***Otec František Dancák, ste jedným z mála ľudí, ktorí poznajú redakčnú prácu časopisu Slovo doslova detailne. V rokoch 1984-1991 ste boli jeho šéfredaktorom. Živo si spomínate na obťiažnosť zostavovania i vydávania Slova. zaspomínajte, prosím...***

- Ak ide o začiatok mojej redaktorskej práce, treba povedať so všetkou skromnosťou, že začiatok bol naozaj ťažký. Datuje sa od 1.septembra 1984 (do 31. 12. 1991). Vtedajší šéfredaktor Štefan Papp sa tejto práce náhle vzdal. Otec ordinár Mons. Ján Hirka si ma predvolal a predniesol návrh, aby som prijal funkciu vedúceho redaktora časopisov Slovo a Blahovistnik. Keďže prácu s písaným slovom som mal veľmi rád a už predtým som spolupracoval s redakciou, funkciu som prijal. Lenže písať a redigovať časopis je veľký rozdiel. S redigovaním časopisu som nemal žiadne skúsenosti. Čas bol však neúprosný, pretože bolo treba hneď pripraviť do tlače tri čísla. Boli to dni plné práce a prebdených nocí. Nemal som žiadne materiály. Pre celú prácu som bol sám. Upravoval som rukopisy, prepisoval na redakčné hárky, zhotovoval makety pre zalomenie, robil korektúry a jazykovú úpravu. Bolo to ešte vtedy, keď sa sádzalo horúcim olovom, neskoršie sme prešli na

tlač ofsetom. Mechanický stroj Consul - to bola jediná technika, ktorú som mal. Podobná práca bola aj s Blahovistnikom, ktorý vychádzal v ukrajinčine.

> Bez Boha je život len trápením
> F. M. Dostojevskij

Redakcia mala svoje sídlo v Kružlove, kde som bol správcom farnosti. Vzhľadom na vzdialenosť redakcie od tlačiarne v Prešove (65 km), práca bola náročná. Materiály boli posielané poštou. Vďaka mnohým dobrým ľuďom, ktorí mi pomohli skúsenosťami a radou, som počiatočné ťažkosti s malými chybami zvládol. Prichádzali mnohé povzbudivé ohlasy. Z nich spomeniem aspoň jeden: "Je to v súčasnej dobe najlepší náboženský časopis v našej zemi", napísal český rím. kat. kňaz V. Maretta z Mojříža (08.03.1985). Boli však aj nežičlivci, ktorí mi anonymnými listami sťažovali prácu, a čakali, kedy to vzdám. Bola to tvrdá škola, učil som sa na vlastných chybách. Avšak práve týmto ťažkým začiatkom som si obľúbil prácu s tlačou a dodnes som jej zostal verný.

■ ***Ako predseda redakčnej rady máte svoju predstavu o vydávaní tohto periodika. Aká je?***

- Každý, kto pracuje s tlačou, či už ako redaktor, dopisovateľ,alebo aj ako čitateľ, má svoju vlastnú predstavu, koncepciu. Mám ju pochopiteľne aj ja ako predseda redakčnej ra-dy. Nebudem neúprimný, ak poviem, že súčasná koncepcia Slova nie veľmi zodpovedá mojím predstavám. Ku kvalite časopisu nemám čo dodať, ale k obsahu je vždy čo povedať. Aj keď nemožno uprieť snahu redaktorov, je veľa vecí, ktoré by mohli byť lepšie alebo inakšie. Verím, že redaktori robia všetko, čo je v ich silách. Sám som túto prácu robil, a viem, že vždy je ľahšie radiť, ako čosi robiť.

Myslím, že v poslednom čase sú prínosom aj články študentov Gréckokatolíckej

PERIODICKEJ TLAČE

bohosloveckej fakulty v Prešove, ktorých pripravujem pre prácu s tlačou, najmä ako dopisovateľov. Doteraz bolo uverejnených viac ako 50 príspevkov.

Treba tiež dodať, že redakčná rada sa neschádza, pretože už roky pretrváva otázka, koho povinnosťou je zvolávať tieto redakčné rady.

■ ***V posledných rokoch široká verejnosť sa s vaším menom stretáva aj prostredníctvom rôznej publikačnej činnosti. Mám predovšetkým na mysli knihy Otče náš, Mária...***

- Publikačná činnosť, najprv chcem povedať, že prácu s písaným slovom som mal rád už ako bohoslovec. Pri čítaní som mal vždy poruke poznámkový blok. Všetko to, čo som doteraz pripravil, je výsledkom dlhoročnej práce. Neprišlo to zo dňa na deň. Mám veľkú zbierku príkladov. Niektoré tematicky usporiadané už vyšli tlačou. Doteraz mi vyšlo sedem knižočiek. V tlači sú ďalšie a pripravených je tiež niekoľko. Myslím, že dnes nie je problém vydať knihu, ale problém je predať ju. Prof. Dr. hab. Tadeusz Zasepa, vedúci Katedry masmédií a náboženskej komunikácie KUL, nám často hovorí, že ak niečo nejde, za tým treba vždy vidieť financie. A to sa týka aj vydávania kníh a ich predaja. Dnešný knižný trh je veľmi presýtený literatúrou. Ja sa však venujem tematike, ktorá je adresovaná najmä kňazom v pastoračnej činnosti.

■ ***Okrem médií je známe, že mimoriadnu pozornosť venujete mládeži, môžete sa s nami podeliť o svoje dojmy, zážitky, ale i plány do budúcnosti, ako si predstavujete prácu s mládežou na úrovni farnosti, ale tiež na úrovni celodiecéznej?***

- Vždy som obdivoval kňazov, ktorí pracovali medzi mládežou a že vedeli, ako na to. Pre túto prácu je treba vedieť sa nadchnúť a mať veľa lásky a trpezlivosti. Aj v mojom prípade to začalo účasťou na stretnutiach mládeže. Najprv v Juskovej Voli a potom v Bystrej, kde som bol s mladými z farnosti. Najprv to boli len jednotlivci, ale potom celé skupiny. Nadchnutí týmto spoločenstvom sme založili mládežnícky zbor Marianka, ktorý má 30 členov. Zbor predovšetkým spieva pri bohoslužbách, ale prezentuje sa aj pri iných cirkevných a spoločenských slávnostiach. Usporiadali sme štyri kresťanské plesy s mimoriadnym úspechom. Na prvom plese roku 1994 sme ako hosťa privítali medzi sebou predsedu KDH JUDr. Jána Čarnogurského. Na druhom plese otca biskupa Mons. Jána Hirku. Boli sme na zájazde v Ríme, odkiaľ máme nezabudnuteľné zážitky. Každý zbor prežíva raz svoju krízu. Má ju aj ten náš. Je to najmä generačný problém. Tiež je veľa nepochopenia zo strany starých ľudí. Práca s mládežou však chce veľa trpezlivej práce a lásky. Kto ju nemá, ten sa trápi.

> *Boh nemôže dovoliť zlo bez toho,*
> *že by ho nepretvoril na väčšie dobro.*
> *Sv. Augustín*

■ ***Aká je vaša predstava tretieho tisícročia v rozmere duchovného života?***

- Blížime sa k tretiemu tisícročiu nového letopočtu, keď si s Cirkvou pripomenieme udalosť, ako Boh "prehovoril k nám v Synovi" (Hebr 1, 2). V príprave na toto Veľké jubileum, o ktorej som neraz písal aj na stránkach nášho časopisu, sa pozeráme s pocitom vďačnosti, ale aj zodpovednosti. Toto jubileum nás núti pýtať sa slovami Písma: "Nájde Syn človeka vieru na zemi, keď príde?" (Lk 18, 8). V tejto súvislosti napísal aj Svätý Otec Ján Pavol II.: "Na prahu nového tisícročia musia kresťania pokorne predstúpiť pred Pána, aby zistili mieru zodpovednosti, ktorú majú voči zlu našich čias. Lebo súčasná doba naozaj vykazuje popri jasných aj niektoré tienisté stránky. Veď, napríklad, ako by bolo možné mlčať o náboženskej ľahostajnosti, ktorá má za následok, že mnoho ľudí dneška chce žiť tak, ako keby nebolo Boha..." (TMA, 36). Preto v čase, ktorý nám ešte zostáva, by sme si všetci mali vykonať duchovné exercície a mali sa nechať preniknúť tajomstvom Boha v osobe Ježiša Krista, ktorý "pre nás a pre našu spásu" prišiel na túto zem. Nevyužiť túto chvíľu bol by trestuhodný prejav ľahostajnosti k znameniam časov, ktoré nám dáva Boh.

Pripravil
A. MESÁROŠ

Spomíname

O. Pavol Martyák tit. kanonik

Po smutneznámom prešovskom "P" sobore dňa 28. apríla 1950, na ktorom "zrušili" Gréckokatolícku cirkev, vtedajšia generácia kňazov začala vydávať prikladné osobné svedectvá viery vo väzniciach i vo vyhnanstve v Čechách. Po povolení činnosti našej cirkvi v roku 1968 kňazi pôsobili až do roku 1989 v zložitej situácii. Museli sa deliť o svoje chrámy a na farnosti často iba dochádzať. Aj naďalej boli iba občanmi druhej kategórie. Na jedného z nich - tit. kanonika o. Pavla Martyáka - si pri príležitosti 10. výročia jeho smrti zaspomínal o. Michal Roško, CSsR.

Tit. kanonik o. Pavol Martyák sa narodil 19. decembra 1903 v Čukalovciach, okr. Humenné, ako štvrtý z piatich súrodencov. Už jeho predkovia zo strany otca aj matky boli gréckokatolíckymi kňazmi. Po maturitných skúškach na gymnáziu v Prešove nastúpil do gréckokatolíckeho seminára v Prešove. Za kňaza ho v roku 1928 v Ľutine vysvätil vladyka P. P. Gojdič, OSBM. Pred vysviackou sa oženil s Anastáziou Rokiczkou, ktorá tiež pochádzala z kňazskej rodiny.

Prvou jeho farnosťou bola Nechválova Polianka v okrese Humenné, kde pôsobil až do 30. augusta 1938. Potom sa stal správcom farnosti v Stropkove-Bokši, ktorá mala tri filiálky. Tam pôsobil až do "zrušenia" Gréckokatolíckej cirkvi v roku 1950. Pretože nesúhlasil s prestupom na inú vieru, vyviezli ho aj s rodinou do Čiech. Tam pracoval aj so svojimi dvomi synmi - Eugenom a Pavlom - v sklárniach v Duchcove až do roku 1964.

V roku 1968 sa o. Pavol vrátil k svojim veriacim už na veľkonočné sviatky. Privítali ho s veľkým nadšením. Zúčastňoval sa preberania našich chrámov v okrese Humenné a ako dôchodca vypomáhal až do roku 1986, ba ako spovedník aj potom v Humennom. Svoju dušu odovzdal do rúk Stvoriteľa v 61. roku kňazskej služby ako osemdesiatšesťročný pred desiatimi rokmi - 30. apríla 1989.

Spomeňme si na tohto príkladného kňaza v našich modlitbách.

Večnaja pamjať, blažený pokoj!

Čítaj a vyhraj s PETROU

1. Ako sa volalo dievča, ktoré si na matkinu radu želalo hlavu Jána Krstiteľa?
a) Rebeka
b) Salome
c) Mária Magdaléna

2. Koľko rokov redigoval časopis Slovo o. Mgr. František Dancák?
a. 6 rokov
b. 8 rokov
c. 4 roky

3. Kde bola Panna Mária pri zoslaní Ducha Svätého?
a) vo Večeradle
b) v Nazarete
c) v Betleheme

4. V obci Horňa sa nedávno konala milá slávnosť. Pri akej príležitosti?
a. Posviacka chrámu
b. Posviacka obrazu Matky Božej
c. Posviacka fary

5. Ako sa volala zasľúbená zem?
a) Izrael
b) Kanaán
c) Egypt

6. Čo znamená v preklade Anastasis?
a. Ukrižovanie
b. Vzkriesenie
c. Boh je láska

Odpovede na niektoré otázky sa nachádzajú v **tomto vydaní SLOVA**. *Stačí, ak správne odpoviete aspoň na štyri otázky. Odpovede* ***nám pošlite*** *do 14 dní. Nezabudnite na heslo:* ***Čítaj a vyhraj s PETROU***.

Piati výhercovia získajú poukážku na nákup tovaru v predajni PETRA v Prešove do 500 Sk so zľavou 20 % (až 100 Sk), alebo pri zakúpení momentálnej ponuky vydavateľstva zľavu 25 %.

Kto vyhral ?

Do redakcie sme dostali 67 odpovedí. Správne odpovedali 36 z č.7/99.

Vyžrebovali sme: 1. Janku Struňákovú z Porúbky, 2. Máriu Chomovú z Ruskej Novej Vsi, 3. Jozefa Petrička z Košíc, 4. Miladu Freitovú z Geraltova, 5. Lenku Havrilkovú zo Stropkova.

Helenkina veľká sobota

Bolo to v deň mojich narodenín, keď sa mi telefonicky ozval z Bratislavy istý podnikateľ a ponúkol použiť čiastku finančných prostriedkov ako sponzorstvo pre deti z detského domova. Vedel, že presne viem, kde ich najviac potrebujú. Polovička putuje do Štósu a druhá do Liečebno - výchovného sanatória v Ľubochnianskej doline. Podmienkou je, že mám rozhodnúť, čo sa za ne deťom kúpi. Pretože tam je na jeden školský rok umiestnený aj môj adoptívny syn, pri návštevách si nik nemôže nevšimnúť ani nie desaťročnú Helenku z detského domova, ktorá sa vo vetrovke s trojštvrťovými rukávmi a riadne roztrhaných šušťákoch sánkuje. Stačí pozerať na jej od mrazu fialové ruky a musí vám byť jasné, že treba pomôcť. Poriadna kombinéza je už Helenkina. Jej žiariace čierne očká a svetlá pleť priam volá k rozhovoru, pozvaniu na prechádzku.

Hyperaktívna Helenka, ktorá na vyučovacej hodine nevydrží udržať pozornosť, však vydrží rozprávať. Hoci je v zariadení každé dva týždne povinná návštevná sobota, Helenka návštevy nemáva. Každé dieťa má svoju skrinku so sladkými pokladmi a ovocím od rodičov, no Helenkina je vždy celkom prázdna. Sú s ňou problémy, vravia výchovní pracovníci, Občas si zamaškrtí z cudzej skrinky. A potom je zlá! Najhoršia! Deti ubližujú jej, i ona im. Inak je však veľmi prítulná a milá, priam baží po pochvale a pohladení. Zo všetkého najradšej sa učí náboženstvo, lebo sa veľmi teší, že pôjde na prvé sväté prijímanie. Potom už bude mať aj ona svoju mamičku - Pannu Máriu z nebíčka - vysvetľuje Helenka. A po človeku prejde mráz, aj keď sa už oteplilo. Cestou domov ma však napadlo, že ktovie, ako to s tým prvým svätým prijímaním dopadne, lebo, ak je pravda, že Helenka je od narodenia v detskom domove a vzali ju tam rovno z pôrodnice, zaiste nie je pokrstená. Volám teda do jej detského domova a tam pani riaditeľka pochybuje tiež. Dávame sa na zisťovanie. Nikde, kde by o tom mohol byť zápis s jej menom, nie je. Nedá mi to a idem za naším kňazom, či by ju nepokrstil, aby keď budú zbierať krstné listy, zas Helenku neodstrčili, ako je na to privyknutá tých svojich necelých desať rokov. Stačí priniesť potvrdenie o tom, že absolvuje náboženskú prípravu, rodný list, získať súhlas vedenia

detského domova a zabezpečiť krstných rodičov. Ďalej zintenzívniť jej prípravu k sviatosti krstu a myropomazania. Vybaviť z okresného úradu osvedčenie, že máme doma vhodné podmienky na pobyt dieťaťa v rodine a že zabezpečíme všetko, čo s pobytom súvisí až po návrat do zariadenia. Vcelku - maličkosti. Nie!? Ak odhliadneme od praktických záležitostí súvisiacimi s jej odevom a obutím na tak významný akt.

Prvé sklamania s tým, že sa mi nedarí získať krstných rodičov, ma priviedli znova na farský úrad a prosím o. Kamila, aby vyhlásil, či sa nenájdu dobrovoľní. Pretože som chcela Helenke pri krste zastupovať matku, sama vlastne nemôžem byť všetkým. Pár ľudí spomenie kňazovi, že ak sa nik neprihlási, že pôjdu za krstných. Veľká sobota sa blíži a malá katechuménka je už u nás a tu sa objavuje o. Kamil a všetko je jasné. Dva manželské páry, kňaz, Helenka i ja máme prvé spoločné stretnutie. Spoznávame sa navzájom a padáme si do očí, akoby sme vyrástli spolu odmalička. V birmovnej mame rozpoznávam svoju bývalú žiačku Ľudku, teraz Rybovičovú. Krstní rodičia - manželia Matiovci - majú dve dcérky a syna. Príjemní, veriaci, ozajstní gréckokatolíci, ktorí svoju úlohu vzali vážne a svojim deťom vysvetľujú, že Helenka je ich krstná sestra.

Nastáva veľký deň. Veľká sobota. Deň, keď ako vravela Helenka, stane sa Božím dieťaťom a dospelou kresťankou. Zdalo sa, že to druhé jej imponovalo zo všetkého najviac.

Dieťa, ktoré nik nechcel - ako sa raz vyjadrila Helenka, má odrazu okolo seba plno dobrých ľudí. A svojich! Vlastných! Poslal jej ich Ježiško, aby na svete nebola sama a nechcená. Odrazu je dôležitá, milovaná. Helenka ešte vlastnoručne uvarí a vyzdobí vajíčka, obdarí kúpačov a potom už musí odísť späť do Ľubochnianskej doliny. Teraz sa volá Helena - Mária. Kto by jej chcel pogratulovať, alebo trochu pomôcť, stačí napísať na adresu: Helena - Mária, Liečebno - výchovné sanatórium, 034 91 Ľubochňa - dolina. Tam jej to určite doručia.

Možno jej takto rýchlejšie zbehne čas, keď v dedinke Hubová so svojimi deviatimi spolužiakmi prijme do srdiečka po prvýraz Ježiška. Prosíme o modlitby za jej zdravie a ďalší duchovný rast.

-mt-

Profil skupiny Anastasis

Kto by si pomyslel, že to bude také vážne, keď v roku 1994 pred 5 rokmi v prvom ročníku na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte v Prešove prišlo niekoľko mladých adeptov kňazstva na nápad založiť hudobnú skupinu. V seminárnych podmienkach to nemusel a ani nebol zatrateniahodný výmysel, veď skupina Anastasis, ako si dali názov, existuje stále, aj keď za všetkými hudobnými nástrojmi už nevyhrávajú tí istí nadšenci.

V RYTME NOVEJ GENERÁCIE

Zo spoločenskej miestnosti prešovskej fary sa často ozýva spev a rytmus bicích a elektronických nástrojov.

Kedže naša redakcia sídli v tej istej budove, často sa započúvame do solídnej melodie.

Od svojho vzniku skupina Anastasis sa predstavila na rôznych podujatiacch, absolvovali tiež spolu so skupinov Zboru sv. Romana Sládkopevca po Slovensku evanjelizačné turné.

V jedno popoludnie mi nedalo, aby som nezašiel popočúvať hudobné tóny skupiny Anastasis zblízka. V neformálnom rozhovore s Pavlom Demčíkom, Pavlom Chanáthom, Danom Dzurovčom, Antonom Uhrinom, Danielom Porubcom som sa dozvedel, že Anastasis je grécke slovo a v preklade znamená vzkriesenie.

"Vzkriesenie ako dejinná udalosť dáva nový život. Preto aj my chceme našou piesňou ohlasovať, že smrť už nemá nad nami moc, pretože Ježiš Kristus ju premohol na kríži a svojím zmŕtvychvstaním nám daroval nový život. "

Myslím, že toto zdôvodnenie názvu je súčasne veľmi pekným svedectvom.

Jedným z prvých priekopníkov skupiny bol teraz už o. Štefan Paločko, ktorého autorské piesne sú vo veľkej miere zastúpené v repertuári skupiny Anastasis.

Z histórie podľa bulletinu z koncertného evanjelizačného turné z roku 1998 sa dozvedáme: Svoje prvé verejné vystúpenia mala naša skupina na Festivale gréckokatolíckych mládežníckych zborov v Sečovciach a na Mariánskej akadémii v decembri 1995 v Prešove. V máji nasledujúceho roku sme sa predstavili širšiemu publiku na Koncertoch chvál v Prešove a v Košiciach. O mesiac neskôr absolvovali sériu evanjelizačných vystúpení po Slovensku, na ktorých spolu so skladbami zaznievalo aj mocné slovo Evanjelia. Vyvrcholením tohto turné bolo vystúpenie na celodiecéznom stretnutí mládeže v RZ Bystrá pri Humennom, kde zožali svoj najväčší úspech. V tom období skupinu tvorili: Rasťo Višňovský-bicie, Štefan Paločko-sólová gitara, Maroš Rinikbasová gitara, Peter Milenký-klávesy, Dávid Zorvan a Martin Mikula-spev.

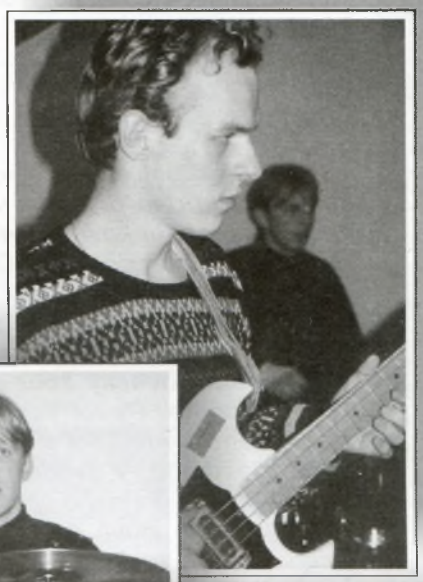

Ilustračné snímky: -am-

Skupina Anastasis ešte v pôvodnom zložení vydala svoju prvú MC nahrávku, na ktorej je naspievaných 16 gospelových skladieb.

Kedže zloženie skupiny je obmedzené dĺžkou štúdia, okrem tých, ktorých sme spomenuli, v skupine aktívne donedávna pôsobili mnohí iní talentovaní hudobníci.

V týchto dňoch členovia skupiny usilovne nacvičujú a pripravujú piesne, s ktorými by sa chceli predstaviť už na najbližších koncertoch.

Na záver mi nedá neskopirovať peknú myšlienku skupiny Anastasis: Iba slovo vypovedané zo srdca nájde srdce. Boh je voči ľuďom otvorený a otvorenú hru chce hrať aj s tebou. Otvor sa mu, aby si v osobnom vzťahu s ním začal žiť šťastný život.

Pripravil **A. MESÁROŠ**

Postrehy

Informácie

Udalosti

Pravoslávni napäto očakávajú pápeža

Štyria z piatich Rumunov chcú pápeža Jána Pavla II. pri jeho návšteve v dňoch 7. až 9. mája v tejto krajine vidieť a počuť. Ukázala to anketa inštitútu pre verejnú mienku Insomar u medzi viac ako 2000 ľuďmi uverejnená v Bukurešti. Do katolíckej Cirkvi patrí asi 5 % z 22,6 milióna Rumunov.

KP/TK KBS

Dalajláma žiada Čínu

"Jediná rozumná a zodpovedná možnosť prístupu k problému Tibetu je dialóg", píše Dalajláma vo vyhlásení uverejnenom začiatkom marca v Essene v Nemecku pri príležitosti 40. výročia tibetského ľudového povstania. Píše ďalej, že pevne verí v politické riešenie, ktoré zaručuje v rámci ľudovej Číny základné práva a slobody tibetského národa. Pritom duchovná a svetská hlava Tibeťanov znovu potvrdzuje, že politikou "strednej cesty" sa nesnaží o nezávislosť Tibetu ani o oddelenie od Číny. Cieľom je autonómia tibetského ľudu, ktorá by znamenala uchovanie a podporovanie jeho kultúrnej, náboženskej a jazykovej integrity, teda zachovanie duchovného dedičstva tohto národa.

KIPA/TK KBS

Prejav viery - úcta k Matke

Veľkonočný utorok - Svetlý utorok - bol v obci Horňa, farnosť Hlivištia, okres Sobrance, neobyčajný. Vladyka Milan Chautur, CSsR, košický exarcha, tu vtedy posvätil ikonu Bohorodičky. Slávnosť sa konala aj za účasti hostí Reštaurátorského ateliéru v Levoči a za účasti kňazov a bohoslovcov obidvoch katolíckych obradov.

Z histórie obce a tiež z ústneho podania sa zachovala správa o zázračnosti obrazu, ktorý sa zachránil pred ohňom. Údajne niekde na dolniakoch zhorela cerkev. Tvrdenia o jej pôvode sa rozchádzajú, nie sú jednotné. Dôležité však je, že ikona Matky Božej našla miesto v chráme jej zasvätenom. Pri zreštaurovaní obrazu bolo plátno dookola zrezané a domaľované pätnástimi zastaveniami sv. ruženca. Prejavom hlbokej viery a štedrého srdca bol dar od Pharm Dr. Márii Rybnickej. -rs-

Na počiatku bolo Slovo...

Pri príležitosti 1114. výročia úmrtia sv. Metoda sa uskutočnila dňa 6. apríla v Divadle Alexandra Duchnoviča spomienková slávnosť, ktorej organizátorom bola prešovská pobočka Cyrilometodskej spoločnosti v spolupráci s Mestským úradom v Prešove.

Sviatočný večer skrášlil svojím spevom aj staroslovienský katedrálny zbor pod vedením Františka Šesťáka, bohoslovecký zbor sv. Romana Sladkopevca, ktorý dirigoval Pavol Vasiľ a zbor Evanjelického kolegiálneho gymnázia v Prešove s dirigentkou Zuzanou Kleinovou. V úvode programu podujatia zaznel v podaní katedrálneho spevokolu staroslovienský Otče naš. Úvodné slová do štyroch evanjelií zo staroslovienskéeho Proglasu, ktoré boli mottom podujatia Na počiatku bolo Slovo..., predniesol herec Ivan Stropkovský. S príhovormi vystúpili predseda Cyrilometodskej spoločnosti a predseda Spolku slovenských spisovateľov Vincent Šikula a primátor mesta Prešov Ing. Juraj Kopčák.

Prvá akcia prešovskej pobočky Cyrilometodskej spoločnosti potvrdila, že je potrebné neustále rozvíjať a upevňovať cyrilometodskú tradíciu.

Dr. Peter KRAJŇÁK

Jubileá kňazov

O. Ing. Vladimír BOŇKO, tit. dekan, výpomocný duchovný v Prešove - 70. výročie narodenia - 8. mája.

O. Michal HOSPODÁR, správca farnosti Zbehňov - 25. výročie ordinácie - 8. mája.

O. Vasil KORMANÍK, správca farnosti Prešov-Sekčov - 50. výročie narodenia - 20. mája.

O. Ján ŠKOVIERA, tit. dekan, na odpočinku v Bratislave - 55. výročie ordinácie - 25. mája.

30. výročie ordinácie si pripomínajú:

O. Mikuláš ČEČKO, tit. dekan, na odpočinku v Košiciach.

O. Alexej JANOČKO, tit. dekan, výpomocný duchovný.

O. Pavel KOMPÉR, tit. arcidekan, správca farnosti Klenov.

O. Ján PARNAHAJ, tit. dekan, výpomocný duchovný v Sečovciach.

O. doc. ThDr. Mons. Vladimír POLÁČEK, správca farnosti Domaslavice (ČR).

O. Michal VASIĽ, tit. dekan, na odpočinku v Nižnom Čaji.

Boli vysvätení o. biskupom ThDr. Vasilom Hopkom 11. mája 1969 v deň 22. výročia jeho biskupskej vysviacky.

Stretnutie sluchovo postihnutých kresťanov

Gréckokatolícky farský úrad v Bardejove sa už niekoľko rokov v rámci charitatívnej činnosti venuje duchovnému rastu sluchovo postihnutých spoluobčanov.

Udalosti veľkého týždňa a slávne zmŕtvychstanie Ježiša Krista si pripomenuli sluchovo postihnutí spoluobčania z celého okresu.

Duchovné slovo do posunkovej reči prekladal o. Andrej Šambronský, správca farnosti Lukov.

Slávnostné veľkonočné stretnutie bolo o. Pavlom Chanáthom starostlivo pripravené a možno povedať, že dobrá vec sa podarila. **JUDr. A. NEMEC**

Aktivity v prešovskom biskupstve

• V pondelok 12. 4. navštívil gréckokatolícky biskupský úrad v Prešove episkopálny vikár Westminsterskej diecézy z Londýna Mons. Keith Barltrop. Diecézneho biskupa Mons. Jána Hirku pri stretnutí informoval o priebehu svojej návštevy na Slovensku. Počas svojho pobytu navštívil aj drevené chrámy na východnom Slovensku.

• V utorok 13. 4. na pozvanie prešovského diecézneho biskupa Mons. Jána Hirku navštívil gréckokatolícke biskupstvo v Prešove Denis Vienot, prezident Európskej charity. Na stretnutí s prednostom Krajského úradu v Prešove Jozefom Polačkom, zástupcom primátora mesta Prešov Štefanom Kužmom, riaditeľom Gréckokatolíckej diecéznej charity Ing. Marošom Šatným a ďalšími pracovníkmi biskupskej kúrie sa vzájomne informovali o činnosti Charity na Slovensku i v Európe. Denis Vienot, ktorý dopoludnia navštívil aj niektoré zariadenia a pracoviská charity, reagoval slovami: "Tam, kde sa ľuďom okrem prístrešia a stravy dáva aj práca, tak sa im vlastne vlieva nádej, že sa raz opäť zaradia do života v spoločnosti."

• V dňoch 14. - 15. 4. sa v Prešove uskutočnilo zasadnutie Slovenskej katechetickej komisie pri Konferencii biskupov Slovenska, pod vedením jej tajomníka Ing. Eugena Valoviča. Zasadnutie otvoril prešovský diecézny biskup Mons. Ján Hirka. Prítomní kňazi slávili sv. liturgiu v katedrálnom chráme v stredu 14. 4. Na tomto podujatí sa zaoberali otázkami národného katechetického direktória a prípravou stredoškolskej učebnice pre náboženskú výchovu.

• V dňoch 15. 4. - 16. 4. sa na pôde Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove uskutočnil III. ročník katechetického seminára pod heslom Katechéza ako špecifická forma ohlasovania evanjelia dospievajúcim. Na seminári s príspevkami vystúpili: prešovský diecézny biskup Mons. Dr. h.c. Ján Hirka, dekan fakulty Doc. ThDr. František Janhuba, Ing. Eugen Valovič, ThLic. Michal Zorvan, Mgr. Jozef Šelinga, prof. Eva Plešková, ThDr. Ján Babjak, SJ, Mgr. Jozef Luscoň a Mgr. Pavol Hric.

• V dňoch 22. - 23. 4. sa na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove uskutočnila Medzinárodná konferencia Človek v spektre pohľadu. Okrem slovenských odborníkov na konferencii vystúpili aj hostia ThLic. Leander Tadeusz Pietras OSPPE z Poľska, doc. ThDr. Pavel Ambros a Dr. Ing. Alois Křišťan z Českej republiky.

Mgr. Marek PRIBULA
diecézny zástupca
pre masmédiá

O pastorácii rodín

Dňa 17. apríla vladyka Milan Chautur, CSsR, spolu s arcibiskupom Mons. Alojzom Tkáčom odovzdali katechetické misie animátorom, ktorí absolvovali ročný kurz Školy rodiny. Tým vytvorili nový priestor pre pastoráciu rodín v košickej arcidiecéze a apoštolskom exarcháte.

Zároveň vladyka Milan otvoril nový kurz pre animátorov manželských stretnutí, ktorí po absolvovaní budú pomáhať vo farnostiach pri snúbeneckých prípravách v duchu požiadaviek Svätého Otca Jána Pavla II. Stretnutie bolo v centre Hnutia kresťanských rodín v Košiciach.

-rs-

Krátke SPRÁVY

KAPITULA REDEMPTORISTOV. Dňa 19. 4. začala štvrtá kapitula gréckokatolíckej michalovskej viceprovincie redemptoristov. Od roku 1989 sa vo vedení viceprovincie vystriedali - o. Milan Chautur, o. Miroslav Čajka a od roku 1996 je viceprovinciálom o. Jozef Jurčenko. -rs-

STRETNUTIE ANIMÁTOROV. Košický exarcha vladyka Milan sa stretol s mladými, ktorí vedú stretnutia mládeže v RZ Bystrá i inde. Stretnutie, ktoré sa konalo v dňoch 18.-20.4.v Dvorianke, viedol o. Emil Zorvan. -rs-

BOHOSLUŽBY NA NOVOM MAJERI. Protopresbyter o. Dušan Seman začal od veľkonočnej nedele 4. apríla pravidelné nedeľné bohoslužby v Kaplnke sv. Mikuláša na Novom majeri, ktorý je časťou mesta Trebišov. Súčasne rokoval s poslancami mestského zastupiteľstva o liturgickom priestore v mestskej časti Milhostov. -pk-

NAJLEPŠIE SLOVINKY A SPIŠSKÁ NOVÁ VES. Na protopresbyterskom kole biblickej súťaže v Spišskej Novej Vsi, ktoré riadila sr. Ivana Sojková, sa zišlo šesť družstiev. Dve z nich - Slovinky a Spišská Nová Ves - postupujú do celoexarchátneho kola. -jš-

PLES GRÉCKOKATOLÍKOV.V sobotu 10. apríla sa v Košiciach konal II. ples gréckokatolíkov, ktorý zorganizoval a podporil Gréckokatolícky farský úrad Košice-Staré mesto. Ples otvoril správca farnosti o. Marek Rozkoš. O dobrú zábavu a pohostenie sa postarala mládež zo Zboru Presvätej Bohorodičky. -jkb-

Postrehy
Informácie
Udalosti

Ľudské práva Kurdov vyvolávajú starosti

Komisia OSN proti rasovej diskriminácii vyjadrila svoje znepokojenie nad systematickým porušovaním ľudských práv kurdského národa. Kurdi musia mať právo pestovať svoju kultúru, hovorí sa vo vyhlásení komisie uverejnenom v Ženeve. "Príslušníci kurdského národa nech žijú kdekoľvek, by mali mať možnosť dôstojne žiť, uchovávať si svoju kultúru a tešiť sa veľkej miere autonómie" - píše sa v jednohlasne schválenom vyhlásení. KIPA//TK KBS

Spolunažívanie dáva najviac šťastia

Spolunažívanie s deťmi a životným partnerom poskytuje podľa ankety v Nemecku mimoriadny pocit šťastia. Až 71 % opýtaných v prieskume pre časopis Focus uverejnenom v Mníchove sa vyjadrili, že spolunažívanie s deťmi alebo partnerom prináša veľa šťastia. Za tým nasleduje na druhom mieste 55 % ľudí, ktorých robí šťastných pobyt na dovolenke. Pre 45 % šťastie znamená stretnutie s priateľmi, 43 % nachádza šťastie v jazde autom a 31 % ľuďom poskytuje pocit šťastia zamestnanie. KIPA/TK KBS

Vo Vatikáne predstavili CD a video s pápežom

Vo Vatikáne predstavili 17. marca prvé "pop-CD" s pápežom Jánom Pavlom II. s príslušným videoklipom. Kompaktný disk má názov Abba Pater.

Po prvý raz na tlačovej konferencii ukazovali aj videoklip k titulnej piesni CD, v ktorej Svätý Otec spieva Otče náš po latinsky. Podľa informácií pátra Borgomea sa toto CD nemá chápať ako unikát v histórii populárnej hudby, ale skôr ako celosvetová púť pápeža pomocou audiovizuálnych prostriedkov. KP/TK KBS

KRESŤANSKÝ SVET

Svetový deň rodín 2000

Vzácna udalosť slávenia sobáša s pápežom Jánom Pavlom II. osobne v roku 2000 v Ríme sa má stať pre niekoľko párov skutočnosťou. Príležitosťou k týmto neobvyklým svadbám je Svetový deň rodín, ktorý sa bude sláviť 14. a 15. októbra v Ríme. Centrálny výbor na prípravu Veľkého jubilea roku 2000 vo Vatikáne k tomu vydal informáciu, že slávnosť sobášov s pápežom Jánom Pavlom II. sa plánuje na 15. októbra.

Objavili ranokresťanské fresky

Pri vykopávkach v oblasti katakomb v blízkosti rímskeho kostola San Sebastiano alle Catacombe objavili vedci kresťanské fresky z obdobia 4.-5. storočia. Ako informoval Fabrizio Bisconti z Pápežskej archeologickej komisie, nachádzajú sa tieto fresky v doteraz neznámych chodbách Sebastiánskych katakomb, ktoré sa odhalili po zosuve zeme. Po dlhých mesiacoch čistenia sa objavili farebné fresky na bielom podklade, na ktorých je okrem iného žehnajúci Kristus s apoštolmi Petrom a Pavlom, vzkriesenie Lazára, ako aj stretnutie sv. Petra so sv. Pavlom. Účesy zobrazených osôb umožnili datovanie týchto fresiek.

Spor o zatvorení obchodov v nedeľu

Iniciatíva na zatvorenie obchodov v nedeľu viedla v Poľsku k rozporom medzi Cirkvou a obchodnými strediskami. Ako informovala poľská tlač pred Veľkou nocou, kritizovali majitelia reťaze obchodných domov nový návrh zákona, ktorý predniesol v parlamente 21 poslancov Solidarnosti patriacej do vládnej koalície. Podľa neho sa má povoliť otvorenie v nedeľu už len niekoľkým malým obchodom. Cirkev sa k tejto požiadavke poslancov pridala. Podľa slov katovického arcibiskupa Damiána Zimona má byť deň Pána určený na zamyslenie sa a modlitbu a nemá slúžiť komerčným účelom. Podnikatelia sa naproti tomu obávajú poklesu spotreby, pretože mnohí Poliaci využívajú na nákupy práve nedeľu.

Emauzské spoločenstvo slávi

Francúzske Emauzské spoločenstvo, ktoré založil "otec bezdomovcov" Abbé Pierre, slávi v tomto roku svoje 50. výročie existencie. Dnes už 86-ročný rehoľník založil toto spoločenstvo v roku 1949 v parížskom predmestí Neuilly-Plaisance. Spoločenstvo dnes pôsobí už v 38 krajinách na štyroch svetadieloch. Okrem zbierania nábytku a stavieb útulkov pre bezdomovcov sa jeho aktivita už značne rozšírila. KIPA/TK KBS

Ukončte kruté krviprelievanie

Pápež Ján Pavol II. vo svojom tradičnom veľkonočnom posolstve žiadal koniec nenávisti, násilia a krviprelievania v Kosove a iných krízových oblastiach sveta. Pred 100.000 ľuďmi na Námestí sv. Petra odsúdil etnické čistky a zároveň vyslovil ľútosť nad útokmi rakiet a ohnivým morom bômb, ktorý ničí mestá a dediny. Súčasne Svätý Otec apeloval na vládu v Belehrade, aby otvorila humanitárny koridor na zásobovanie ľudí na hraniciach Kosova. Medzinárodné spoločenstvo prosil o solidaritu, aby sa konečne dostali k slovu bratstvo a pokoj. Po požehnaní Urbi et Orbi vyslovil Svätý Otec veľkonočné pozdravy vo viac ako 60 jazykoch.

Koniec s krutým krviprelievaním! volal Svätý Otec stále znova v posolstve prerušovanom potleskom veriacich. Diabolská špirála pomsty a šialených bratovrážd sa musí konečne prelomiť. Pokoj je možný, pokoj je povinnosťou, pokoj je prvoradou zodpovednosťou všetkých! Ale ako možno hovoriť o pokoji, keď sa nútia národnostné skupiny k úteku, keď sa ľudí vyháňa a páli sa im strecha nad hlavou? pýtal sa Svätý Otec. A ako možno hovoriť o pokoji, keď sa nebo otriasa hrmením vojny a strely svištia ponad obytné domy?

Ján Pavol II. potom pripomenul zavraždených, bezdomovcov, rozdelené rodiny a doďaleka rozpŕchnutých utečencov a zdôraznil: Nikoho nemôže nechať chladným, keď prúd trpiacich mužov a žien z Kosova klope na naše dvere a úpenlivo prosí o pomoc.

Veľkonočná výzva pápeža bola prijatá pozitívne

Veľkonočná výzva pápeža Jána Pavla II. bola v Belehrade očividne prijatá pozitívne. "O myšlienke humanitárneho koridoru, ako ho žiadal pápež vo veľkonočnom posolstve v mondovízii, sa už predtým rokovalo pri bleskovej návšteve arcibiskupa Jeana-Louisa Taurana v Belehrade" - povedal veľvyslanec Juhoslávie vo Vatikáne Dojcilo Maslovarič.

Tiež pápežský nuncius v Belehrade, arcibiskup Santos Abril y Castello, s dôverou vyhlásil, že juhoslovanské vedenie chránený koridor povolí. "Srbsko si váži návrh pápeža a prijalo ho so sympatiami.

Návrh pápeža sa stretol so súhlasom aj v náboženských kruhoch. Európa musi teraz aktívne naliehať na primerie" - vyhlásil nuncius.

KP/TK KBS

Stretnutie so Scalfarom

Už na začiatku veľkonočnej svätej omše na Námestí sv. Petra vyzval Ján Pavol II. k modlitbám za Kosovo. V pozdrave po taliansky sa pápež obrátil priamo na prítomného prezidenta Oscara Luigi Scalfara. Po konci liturgie sa obaja stretli a v ich rozhovore išlo podľa našich informácií najmä o humanitárnu situáciu kosovských utečencov. Vatikánska a talianska diplomacia už týždeň koordinujú svoje snahy o zastavenie vojny v Juhoslávii a začatie rokovaní.

Pápežský oltár pred Chrámom sv. Petra bol ozdobený nádhernou záhradou kvetov, ktoré darovali holandskí pestovatelia. Okrem toho stáli okolo námestia početné olivovníky, ktoré daroval taliansky región Apúlia. Budú zasadené do vatikánskych záhrad a rímskych parkov.

KP/TK KBS

LITURGICKÝ KALENDÁR

V pondelok, utorok a v stredu tohto týždňa menlivé časti sú z polovice Päťdesiatnice. Vo štvrtok, piatok a v sobotu menlivé časti sú z Piatej nedele Päťdesiatnice. Čítania sú radové.

3. máj, pondelok, Teodoz Pečerský, úctyhodný, Sk 12, 12-17 - zač. 30; Jn 8, 42-51 - zač. 32.

4. máj, utorok, Pelágia, mučenica, Sk 12, 25; 13, 1-12 - zač. 31; Jn 8, 51-59 - zač. 33.

5. máj, streda, Zakončenie polovice Päťdesiatnice, Irena, mučenica, Sk 13, 13-24 - zač. 32; Jn 6, 5-14 - zač. 18.

6. máj, štvrtok, Jób spravodlivý. Antifóny nedeľné. Tropar: nedeľný zo štvrtého hlasu. Sláva kondák o Samaritánke, I teraz kondák Paschy. Prokimen, aleluja, pričasten o spravodlivom. Sk 14, 20-27; 15, 1-4 - zač. 35; Jn 9, 39-41; 10, 1-9 - zač. 35.

7. máj, piatok, Pamiatka zjavenia sv. Kríža v Jeruzaleme. Sk 15, 5-12 - zač. 36; Jn 10, 17-28 - zač. 37.

8. máj, sobota, Ján, apoštol a evanjelista. Antifóny nedeľné, vchod nedeľný. Tropary: nedeľný štvrtého hlasu a o apoštolovi, Sláva kondák o apoštolovi, I teraz kondák Paschy. Prokimen, aleluja a pričasten o apoštolovi. 1 Jn 1, 1-7 - zač. 68; Jn 19, 25-37 - zač. 61.

9. máj, Šiesta nedeľa Päťdesiatnice - o slepom. Prenesenie ostatkov sv. Mikuláša (rúcho svetlé). Radový hlas je piaty, evanjelium na utierni ôsme. Antifóny nedeľné a Blaženstvá. Tropary: nedeľný z hlasu a Prenesenia ostatkov, kondák o slepom, Sláva kondák Prenesenia, I teraz kondák Paschy. Prokimen, aleluja a pričasten z nedele a Prenesenia, Sk 16, 16-34 - zač. 38; Jn 1-38 - zač. 34.

10. máj, pondelok, Šimon Horlivec-Zelót, apoštol. Antifóny z nedele, vchod nedeľný. Tropary: nedeľný z hlasu a o Šimonovi, Sláva kondák o Šimonovi, I teraz kondák Paschy. Prokimen, aleluja a pričasten o apoštolovi. Sk 17, 1-9 - zač. 39; Apoštolovi: 1 Kor 4, 9-16 - zač. 131; Mt 13, 54-58 - zač. 56; Ev. Jn 11, 47-57 - zač. 40.

11. máj, utorok, Cyril a Metod, slovanskí apoštoli. Antifóny nedeľné a Blaženstvá. Tropary: nedeľný z hlasu a o apoštoloch, Sláva kondák o apoštoloch, I teraz kondák Paschy. Prokimen, aleluja a pričasten o apoštoloch. Sk 17, 19-28 - zač. 40; Jn 12, 19-36 - zač. 42.

12. máj, streda, zakončenie Paschy. Všetky menlivé časti okrem prokimena a čítaní sú z Nedele o slepom. Prokimen z Ned. Paschy: Toto deň. Sk 18, 22-28 - zač. 41; Jn 12, 36-47 - zač. 43. Po prepustení kňaz za spevu tropara Ctihodný Jozef odkladá z prestola plaščenicu.

13. máj, štvrtok, Nanebovstúpenie Pána, prikázaný sviatok (rúcho svetlé). Všetky menlivé časti sú zo sviatku Nanebovstúpenia. Refrén tretej antifóny je tropar sviatku. Sk 1, 1-12 - zač. 1; Lk 24, 36-53 - zač. 114. Namiesto Videli sme, Nech sa naplnia a Nech je požehnané sa spieva Bože, vznes sa. Myrovanie.

Do 21. mája, zakončenia Nanebovstúpenia, menlivé časti, okrem piesne na vchod a tretej antifóny, sa spievajú zo sviatku Nanebovstúpenia. Tretia antif. každodenná s refrénom 2. antif. sviatku alebo Blaženstvá. Pieseň na vchod: Poďte, pokloňme sa...čo si slávne vstúpil na nebesia. Čítania sú radové.

14. máj, piatok, Izidor, mučeník. Sk 19, 1-8 - zač. 42; Jn 14, 1-11 - zač. 47.

15. máj, sobota, Pachom Veľký, úctyhodný, Sk 20, 7-12 - zač. 43; Jn 14, 10-21 - zač. 48.

16. máj, Siedma nedeľa Päťdesiatnice - Svätých Otcov I. nicejského snemu (rúcho svetlé). Radový hlas je šiesty, evanjelium na utierni je desiate. I. a II. antifóna je z Nanebovstúpenia a Blaženstvá. Vchod: Poďte, pokloňme sa...čo si slávne vstúpil na nebesia. Tropary: nedeľný z hlasu, Nanebovstúpenia a o Sv. Otcoch, Sláva kondák o Sv. Otcoch, I teraz kondák Nanebovstúpenia. Prokimen, pričasten a aleluja o Sv. Otcoch. Sk 20, 16-18; 28-36 - zač. 44; Jn 17, 1-13 - zač. 56. Namiesto Dôstojné je: Zvelebuj a IX. irmos. Namiesto Videli sme, Nech sa naplnia a Nech je požehnané sa spieva Bože, vznes sa.

o. ThLic. Vojtech BOHÁČ

Ohlasy

Inšpirácie

Názory

Moje zážitky zo stretnutia

Medzi mladými ľuďmi, ktorí prišli na Kvetnú nedeľu na stretnutie s otcom biskupom Mons. Jánom Hirkom, bol aj Lukáš Petruš z farnosti Bardejov-Vinbarg. Na tieto neopakovateľné chvíle plné pokoja, pohody a zábavy si v liste spomína takto:

V nedeľu, k autobusu - pred Chrámom sv. Petra a Pavla v Bardejove, sa nás, mladých, zišlo veru neúrekom. Na Prešov sme sa všetci veľmi tešili a tak mnohí z nás ochotne vydržali celú cestu stáť, alebo sedieť traja na dvoch sedadlách. Počasie nám naozaj prialo a tak prestávku v Prešove mnohí z nás využili na prechádzku po meste. Potom sme sa zišli v Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa na svätej liturgii, ktorú slúžil otec biskup Mons. Ján Hirka. Z jeho kázne ma oslovila veľmi pekná myšlienka: *"Deti a mládež sú ako nejaká vec, bez ktorej nemôže človek žiť. Oni nám dávajú silu žiť, dávajú nám cítiť, že máme pre koho žiť. A konkrétne nám, kňazom, dávajú väčšiu silu vykonávať našu prácu."* Po svätej liturgii sme sa presunuli do Čierneho orla, kde nás čakalo malé občerstvenie a privítala bohoslovecká hudobná skupina Anastasis. Po jej vystúpení sa k nám - mladým - opäť prihovoril otec biskup Ján, ktorý aj odpovedal na naše otázky.

Na záver opäť vystúpili bohoslovci a po stretnutí v katedrálnom chráme sme sa rozlúčili s Prešovom a domov sme sa vrátili naplnení Božím svetlom.

Sviatky sviatkov v Šarišskom Čiernom

Veľmi rada by som sa s Vami podelila, ako sme tohtoročné veľkonočné sviatky prežili my, gréckokatolíci, zo Šarišského Čierneho.

Začiatkom pôstneho obdobia sme sa medzi sebou rozprávali a odovzdávali si svoje skúsenosti z očakávania slávneho vzkriesenia. Toto pôstne obdobie bolo ozaj očakávaním niečoho, čo sme už po 2000 rokoch s istotou vedeli, že príde. Keď sme sa na Veľký piatok zišli v chráme, aby sme uložili plaščenicu do hrobu, vedeli sme, že keby nebol zomrel, nebol by vstal z mŕtvych a my - ľudia - by sme sa dnes darmo namáhali, nemali by sme život. V sobotu sme sa zišli pri hrobe na celonočnom bdení, kde sme sa pod vedením o. Mgr. Ľuboslava Pulščáka modlili, rozjímali a spievali piesne. V nedeľu sme slávili utiereň vzkriesenia. Bolo nádherné vidieť čistú a jasnú oblohu a počuť, ako ľudia so sviečkami v rukách spievajú radostné Christos voskrese! Sviečka - symbol svetla. Kristus je svetlo. Zomrel, aby nám zasvietil na cestu života.

Počas tohtoročných sviatkov sme pochopili, že Kristova smrť je naše narodenie. Kristovo vzkriesenie je chvíľou nášho zrodu, zrodu pre večný život. Na Veľkú noc všetci kresťania máme vlastne narodeniny. A čo si pri tejto príležitosti priať? Aby sme všetci žili podľa evanjelia a stále plnili vôľu Božiu.

Andrea ANDRUŠKOVÁ

VÝBOR SPOLKU SV. CYRILA A METODA ROKOVAL V MALOM RUSKOVE

o príprave 3. valného zhromaždenia v Michalovciach

Na svetlú stredu - 7. apríla - po liturgickej spomienke na výročie skonu učiteľa Slovanov arcibiskupa sv. Metoda - sa v Novom Ruskove, časti Malý Ruskov, zišiel výbor Spolku sv. Cyrila a Metoda na svojom zasadnutí pred júnovým valným zhromaždením, aby zhodnotil

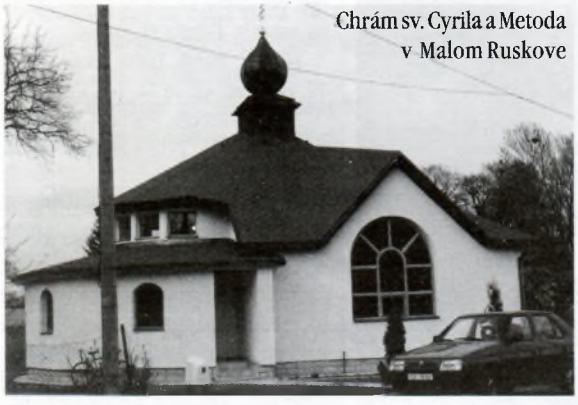

Chrám sv. Cyrila a Metoda v Malom Ruskove

stav príprav na toto dôležité spolkové rokovanie. Členov výboru i hostí, medzi ktorými bola aj starostka obce Viera Chomová a správca Gréckokatolíckej farnosti Nový Ruskov o. Pavol Dancák st., privítal podpredseda a správca spolku Ing. Vladimír Miroššay a zároveň miestnemu spoločenstvu odovzdal pozdrav od vladyku Milana.

Po zaspievaní veľkonočného tropara Christos voskrese sa pri príležitosti 1114. výročia skonu arcibiskupa sv. Metoda k prítomným prihovoril predseda spolku tit. kanonik o. Jozef Knežo, ktorý všetkým poprial úžitok z Kristovho vzkriesenia. Miestny správca farnosti o. Pavol Dancák st. v svojom príhovore uviedol, že kto chce v dnešných časoch vidieť zázrak, nech príde do Malého Ruskova, kde si trinásť gréckokatolíckych rodín postavilo vlastný chrám. Zdôraznil, že obec v minulosti bola baštou gréckokatolíkov. O histórii obce - vznikla v roku 1964 zlučením Veľkého a Malého Ruskova - hovorila starostka obce Viera Chomová. Uviedla, že prvá zmienka o nej pochádza ešte zo začiatku 13. storočia, keď tu pôsobili ruskí strážcovia hraníc - odtiaľ je odvodený aj názov obce, resp. jej oboch častí.

Svedectvom živej viery Novoruskovčanov je aj činnosť miestnej odbočky Spolku sv. Cyrila a Metoda. Má 55 členov a vedie ju Ružena Ferjová, ktorá informovala o jej aktivitách. Popri rôznych podujatiach tam majú aj knižnicu, kde si môžu veriaci prečítať náboženské knihy, prípadne požičať videokazety.

Po informácii podpredsedu spolku Mgr. Pavla Kušníra o tlačových aktivitách spolku sa výbor zaoberal prípravou 3. valného zhromaždenia od obnovenia činnosti, ktoré sa uskutoční v sobotu, 12. júna od 8.30 hod. v Michalovciach.

Po skončení výborovej schôdze bola v miestnom Chráme sv. Cyrila a Metoda za hojnej účasti veriacich sv. liturgia, ktorú slúžil protopresbyter o. Dušan Seman spolu s predsedom spolku tit. kanonikom o. Jozefom Knežom, členom výboru spolku o. Michalom Hospodárom a ďalšími siedmimi kňazmi.

Pri sv. liturgii účinkoval miestny spevácky zbor novoruskovskej farnosti. Príležitostnú homíliu kázal o. Michal Hospodár.

Túto milú duchovnú slávnosť v Novom Ruskove ukončili spoločným zasadením lipy v areáli cyrilometodského chrámu.

Vo večerných hodinách sa v rodinnom dome kurátora Jozefa Jurka uskutočnilo spoločné posedenie výboru spolku a prítomných duchovných z okolia.

Text a snímky: Ján POPRÍK

Výbor Spolku sv. Cyrila a Metoda

Štedré srdcia

Na podporu Spolku sv. Cyrila a Metoda prispeli:

Z KOŠÍC - Anton Adamkovič 50 Sk, Alžbeta Bodnárová 100 Sk, MUDr. Mária Bordášová 100 Sk, Jozef Čakloš 50 Sk, Ing. Anton Dlužanin 50 Sk, Ing. Dušan Ďurišín 450 Sk, Michal Hičár 50 Sk, Helena Konárová 50 Sk, MUDr. Jaroslav Lukáč 100 Sk, Ing. Ján Mudroň 100 Sk, MUDr. Božena Mudroňová 100 Sk, Michal Olexa 50 Sk, Štefan Pribula 50 Sk, Anna Šipulová 50 Sk, Alžbeta Vyžinkárová 50 Sk a Anna Žihalová 150 Sk.

Z MICHALOVIEC - Mária Adamová 50 Sk, Mária Bodnárová 100 Sk, Ing. František Cupák 50 Sk, Alžbeta Čabinová 50 Sk, Margita Draguňová 100 Sk, Anna Fecáková 50 Sk, Mikuláš Feldman 50 Sk, Anna Hakošová 50 Sk, Anna Hašková 50 Sk, Mikuláš Hindoš 50 Sk, Ing. Ladislav Jacko 50 Sk, Ing. Rudolf Kopin 50 Sk, Alexander Kováč 50 Sk, Zuzana Labačová 150 Sk, Mária Macašková 50 Sk, Irena Molnárová 50 Sk,

SPOLOK SV. CYRILA A METODA

Štefan Oros 50 Sk, Mária Orosová 50 Sk, Ing. Peter Paulína 5000 Sk, Terézia Praščáková 50 Sk, Mária Prepiriová 50 Sk, Alžbeta Pšaková 50 Sk, Veronika Regendová 50 Sk, Helena Rovňáková 150 Sk, Ján Sabol 100 Sk, Žofia Semanová 50 Sk, PhDr. Ernest Sirochman 50 Sk, Anna Todorová 50 Sk a Mária Žebrová 50 Sk.

Členovia Spolku sv. Cyrila a Metoda - Kráľovský Chlmec 100 Sk, Levoča 220 Sk, Rudlov 250 Sk, Slanské Nové Mesto 50 Sk a Varechovce 100 Sk.

Za dary Pán Boh zaplať.

Trinásti z Geraltova

Správca farnosti Geraltov o. Juraj Gradoš nám doteraz poslal trinásť prihlášok za členov nášho spolku. Z nich sedem je z filiálnej obce Žatkovce, najmä mladí ľudia. Deviatim z nich sa ospravedlňujeme, že kalendáre a členské podielové knihy pre technické príčiny dostávajú až teraz.

Výbor spolku

Naši jubilanti

V máji t. r. si významné životné jubileum pripomínajú títo naši členovia:

Angela Čeklejová z Nacinej Vsi, Mária Kmecová z Dlhého Klčova, Margita Lysáková z Popradu a Nadežda Neupauerová z Košíc.

Mária Borovská z Michaloviec, Mária Kašajová z Choňkoviec a Ján Rusinko zo Strážskeho.

Mária Badaniová zo Stanče, Ing. Vladimír Boňko z Prešova, Anna Hrustičová z Ruskej Poruby, Alžbeta Pivarníková z Budkoviec, Alžbeta Pristašová so Šamudoviec, Michal Šuťák z Trebišova a Gejza Volčko zo Sirníka.

Anna Gurňáková z Nižného Hrušova, Anna Harmadiová z Nového Ruskova, Anna Havrilová z Malých Ozoroviec, Ján Lešo z Prešova, Mikuláš Maďar zo Sirníka, Paulína Remecká z Koromle a Anna Tomková z Novosadu.

Katarína Brašková z Moldavy nad Bodvou, Anna Ihnátová z Poruby pod Vihorlatom, Anna Kočišová z Novosadu, Angelika Krpeľanová z Kriváňa, Anna Polovčíková zo Svidníka, Anna Rimková z Michaloviec.

Všetkým jubilantom vyprosujeme hojnosť Božích milostí.

Na mnoho rokov, šťastných rokov.

-as-

JANKA a spol.

Keramické dlažby, obklady a doplnky

5% zľava pre každého, kto sa do 30. apríla preukáže touto reklamou

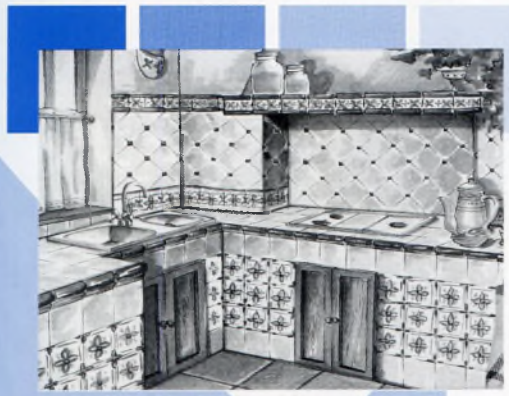

- Keramické dlažby a obklady z domácej a zahraničnej výroby
- lepidlá a tmely
- omietacie a rohové lišty
- vane a sanitárna technika
- batérie
- nábytok do kúpeľní s osvetlením
- pomocné materiály pre majstrov
- sprchovacie kúty a zástenky

Pre farnosti pri výstavbe chrámov za výhodné ceny - dohodou

Janka a spol.
Levočská 9, 080 01 Prešov
Tel. a fax: 091/722 470

Spomienka

Dňa 13. mája 1999 uplynú dva roky, čo nás navždy po dlhej a ťažkej chorobe vo veku 69 rokov opustila **Anna Fedurcová** z Jalovej.

Kto ste ju poznali a mali ste ju radi, spomínajte si na ňu vo svojich modlitbách.

Spomínajú manžel, dcéra, zať, vnučka a ostatná rodina.

Poďakovanie

V mene veriacich farnosti Stará Ľubovňa ďakujem o. Kamilovi Drabovi, ktorý popri svojej dušpastierskej činnosti sa vlastnými rukami a umom pričinil o zveľadenie nášho chrámu. Vyprosujeme mu pevné zdravie a veľa Božích milostí.

Rod. Belišová

Dňa 21. apríla 1999 oslávil **otec arcidekan Michal Čintala** 85 rokov svojho života. Viera v Pána Boha nech vás stále posilňuje a ochraňuje Matka Božia. Veľa zdravia Božieho požehnania, Božích milostí mu želá a v modlitbách vyprosuje

Opatrovateľka Betka a syn

Najlacnejšia inzercia

Grécko
Pefkochori - apartmány:
od 3180 Sk, doprava:1900 Sk

Taliansko
Lido di Jesolo-hotel: od 6095 Sk
Caorle - apartmány: od 9750 Sk

Chorvátsko
Zaton-kemp: od 3990 Sk
Biograd na moru - apartmány: od 4180 Sk, -prívesy: od 3450 Sk

Letecké zájazdy
Spojené arabské emiráty: od 32 000 Sk
Korfu - apartmány: od 13 590 Sk
Kréta - Apartmány: od 16 990 Sk
-hotel: od 23 490 Sk

ezotour
CESTOVNÁ KANCELÁRIA
Hlavná 2, 080 01, tel. a fax 091/725 334, tel. 091/734 563

Maďarsko
Nyíregyháza - penzión: 2550 Sk

Letný detský tábor Gelnica
termín : 5.7.-14.7.1999 - 2680 Sk

PRAJEME VÁM NÁDHERNÉ CHVÍLE S CESTOVNOU KANCELÁRIOU EZOTOUR

RECENZIA

ThDr. Ján BABJAK, SJ: **Zostali verní**
(osudy gréckokatolíckych kňazov)

Zatiaľ vyšli tri diely (autor ich predpokladá aspoň raz toľko) tejto hodnotnej publikácie, ktorú postupne vydávajú dve košické vydavateľstvá (Slovo, a. s. Košice a Byzant - vydavateľstvo Spolku sv. Cyrila a Metoda) v graficky estetickej úprave s použitím reprodukcií obrazov akademického maliara Ladislava Záborského na obálkach. Všetky tri knihy spája aj rovnaká kompozícia: motto (citáty z evanjelia sv. Matúša), úvodné slová (Mons. Jozef Tóth, Mgr. Pavol Kušnír, ThDr. Ján Babjak, SJ), bohatá bibliografia (archívne dokumenty, dobové úradné listiny, súkromná korešpondencia, ...) a predovšetkým galéria 96 biskupov a kňazov (obrazom i slovom) - tých, "ktorí v kritickom roku 1950 zostali verní a nepodpísali prestup do pravoslávnej cirkvi" (s. 9). V skutočnosti ich však bolo oveľa viac - okolo 338 diecéznych a rehoľných kňazov, ktorí sa odmietli zrieknuť svojej viery (o nich nasledujúce diely tejto publikácie).

Mons. J. Tóth v predslove k 1. dielu načrtáva a vysvetľuje priebeh likvidácie gréckokatolíckej cirkvi u nás na pozadí historických udalostí v bývalom Sovietskom zväze a v krajinách, kde komunizmus chcel zničiť cirkev v Československu bol 28. apríl 1950. Začali sa deportácie, vykonštruované súdne procesy, väznenia tých kňazov, ktorí zostali verní a prenasledovanie ich rodinných príslušníkov. Napriek veľkému tlaku štátnej moci odmietli kolaboráciu, nezradili Svätého Otca, "nezlyhali, obstáli pred svojím svedomím, pred ľuďmi i pred Bohom" (z predslovu ThDr. J. Babjaka k 3. dielu). Priam legendárnymi symbolmi nezlomnosti viery boli a sú dvaja biskupi - Pavol Gojdič a ThDr. Vasil Hopko, ktorým o. J. Babjak venuje v poradí prvé portréty. "Táto kniha nie je literárnym dielom, je to faktografická kniha, ktorá jednoduchým spôsobom opisuje osudy našich ľudí, za ktorých by sa nehanbili ani ľudia z katakomb 1. - 3. storočia v Ríme" (z predslovu Mons. J. Tótha k 1. dielu).

Profily všetkých 96 hrdinov viery, ktorých autor zaradil do prvých troch dielov, sú komponované podobne - obsahujú biografické údaje, autentické výpovede kňazov - mučeníkov, citácie z oficiálnych dokumentov, spomienky rodinných príslušníkov, priateľov a známych, úryvky z korešpondencie ako aj úvahy a komentáre ThDr. J. Babjaka.

Publikácie Zostali verní je textom nielen študijným, ale aj zaujímavým a pútavým (hoci plným tragédií), určeným najmä tým, ktorí "zabudli" alebo ktorí kruté 50. roky a dobu komunizmu, našťastie, nezažili. Malo by to byť memento pre všetkých, aby nikdy nedopustili potláčanie slobody človeka a pošliapavanie jeho dôstojnosti len pre iné vierovyznanie a názory.

PhDr. Gabriela RAKÚSOVÁ

Stretnutie gréckokatolíckej mládeže

8. ročník Bystrá ´99

Bližšie informácie o stretnutí gréckokatolíckej mládeže sa dozviete v niektorom z ďalších čísel časopisu SLOVO.

Pastoračná komisia oznamuje, že v roku 1999 sa stretnutie gréckokatolíckej mládeže bude konať v troch turnusoch:

Bystrá ´99

1. turnus
9. - 13. 8.
(10-13 rokov)

2. turnus
16. - 20. 8.
(17 rokov a viac)

3.turnus
23. - 27. 8.
(14-16 rokov)

GALATOUR

Kontakt: GALATOUR, Nám. mieru 1, 080 01 Prešov tel. 091/ 734251, fax 091/ 713101

SVÄTÁ ZEM	27.5. - 8.6. 99, 24 990 Sk
LURDY - FATIMA	7. - 18.6. 99, 8600 Sk
LURDY - MONTECHIARY - FONTANELA - LA SALLETO	10. - 16. 6. 99, 4850 Sk
LURDY - TURÍN - SAN REMO (MONAKO)	24.7 - 30.7. 99, 4550 Sk
LURDY - FATIMA	30.7. - 10.8. 99, 8400 Sk zo stred. a západ. Slovenska
LURDY - MONAKO - ŽENEVA	8. - 13.8. 99, 3980 Sk
LURDY - PARÍŽ	26.8. - 2.9. 99, 6700 Sk
GRÉCKO - PARÁLIA	- rekreačné pobyty

výborné ceny, zľavy pre rodiny s deťmi 4000 Sk na rodinu

SÚŤAŽ

NÁJDETE NÁS NA HLAVNEJ ULICI Č. 12 V PREŠOVE

FOTO - KINO Andraščík

SÚŤAŽ SÚŤAŽ SÚŤAŽ

Pre slávnostnú chvíľu prvého sv. prijímania 16. a 30. mája

Široká ponuka špičkových fotoaparátov Olympus, Canon, Minolta, Nikon a ďalšie.

Hlavná 12, Prešov tel. 091/733 534

Levočská 2, Prešov tel. 091/716 574

Pri predložení tohto inzerátu so správnou odpoveďou v našich predajniach
- pri zakúpení fotoaparátu darček navyše
- 10 % zľava na zhotovenie fotografií.
(platí do 14. júna t.r.)

***Otázka?** Prednedávnom sa začal beatifikačný proces s gréckokatolíckym biskupom, ktorého telesné pozostatky sú uložené v Katedrálnom chráme sv. J. Krstiteľa v Prešove. O koho ide?*

SLOVO
Redakcia
Hlavná 8
080 01 Prešov

Časopis gréckokatolíkov vychádza k 1. a 3. nedeli v mesiaci. Vydáva Spolok sv. Vojtecha, Vojtech s. r.o. v Trnave. Vedúci redaktor: Blažej Krasnovský. Redaktori: Anton Mesároš, Pavol Kušnír. Cirkevný cenzor: o. Anton Mojžiš. Predseda redakčnej rady: o. František Dancák. DTP: PVM-Media s.r.o. Tlač: SLOVSPOL Košice a.s. Príspevky zasielajte na adresu: Redakcia Slova, Hlavná 8, 080 01 Prešov, telefón a modem-fax 091/723 783, mobil 0905 467 100. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu zaslaných príspevkov. Zaslané rukopisy nevraciame.Cena 1 výtlačku 7 Sk. Celoročné predplatné 160,-Sk. Peňažný ústav: SLSP - Prešov. Číslo účtu: 107 6847 - 579/0900. Indexové číslo 49618. Distribúcia: priamo z redakcie.

FIDEI ET SCIENTIAE SSV